

Základní škola a gymnázium města Konice, příspěvková organizace

Nepovinný předmět NÁBOŽENSTVÍ

Příloha k aktuálně platnému ŠVP základní školy a aktuálně platnému ŠVP nižšího gymnázia (Č. j.: ZŠGKo 1114a/2023, 31.8.2023)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Organizační vymezení

Nepovinný předmět s dotací 1 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Předmět je určen dětem z křesťanských rodin, ale i všem žákům, kteří o něj projeví zájem na základě přihlášky podepsané zákonnými zástupcem. Poskytuje základní vhled do křesťanské nauky, tradice a křesťanských životních postojů a hodnot. Nabízí jim pohled na lidský život jako dar. Podporuje zájem žáků na budování pozitivních mezilidských vztahů, pozitivního přístupu k životu, upřímného hodnocení sebe i okolí. Posiluje schopnost vnímat a naplňovat potřeby své, svých blízkých, ale i zájem o potřeby skupin jakýmkoliv způsobem znevýhodněných, či na okraji společnosti. Nabízí možnost seznámit se s odpověďmi katolické církve na jejich otázky o Bohu, člověku a o světě a dává jim prostor pro jejich vlastní hledání hodnot a postojů. Seznamuje s jinými kulturami, náboženstvími, vede k umění přijmout jinakost jako dar, který může inspirovat a obohatit. Hlavním cílem předmětu náboženství je motivovat žáka k celoživotnímu směřování k pravdě.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se mohou cyklicky opakovat a prohlubovat. Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleného Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004 a z „Dokumentu pro náboženské vzdělávání dětí v ČR“, vydaného ČBK v roce 2021..

Vzdělávací obsah učiva lze popsat níže uvedenými naukovými okruhy:

1. Základy křesťanského učení
2. Bible a její poselství
3. Životní styl křesťanů
4. Základy křesťanského slavení

Od 4. ročníku lze tato témata doplnit informacemi o vlivu křesťanství na utváření místa, kde žijí: Stopy křesťanství v naší obci a regionu (stavby, kulturní památky, sochy, kapličky, Boží muka apod.) Slavné křesťanské osobnosti regionu a aktuální angažovanost křesťanů pro společnost (např. Charita apod.) Všemi tematickými celky se prolíná výchova v duchu křesťanské etiky, rozvíjení duchovního rozměru osobnosti žáka, porozumění křesťanským symbolům a tradicím.

Součástí výuky mohou být exkurze, např. návštěva kostela či hřbitova.

Hodnocení

Předmět respektuje pravidla pro hodnocení žáků dohodnutá školou.

Výchovné a vzdělávací strategie, klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka. Popisujeme základní kompetence, které žák získává na konci základního vzdělávání.

Kompetence k učení

- Žák získává dostatek obsahových podnětů, aby byl schopen formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání. Učí se hledat odpovědi na tyto otázky pomocí biblického poselství, učení církve a křesťanské tradice.
- Pomocí obsahu učební látky žák rozvíjí svou schopnost vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost.

Kompetence k řešení problémů

- Volbou vhodných metod, zejména diskuse a kladení otázek, je žák schopen kritického myšlení, dokáže dělat uvážlivá rozhodnutí s náležitými argumenty, s vědomím zodpovědnosti a se zřetelem k hodnocení výsledků. Žák hledá kritéria pro volbu řešení problémů a dokáže návrhy svých řešení zdůvodnit s pozorností ke křesťanským etickým pravidlům soužití.
- Žák si je vědom možnosti vzniku konfliktů z důvodu různé náboženské příslušnosti nebo ve vztahu k většinové ateistické společnosti. Žák dokáže konfliktům předcházet a chovat se tolerantně k jinak smýšlejícím lidem.

Kompetence komunikativní

- Žák je schopen týmové spolupráce, naslouchá názorům druhých lidí a vhodně na ně reaguje. Dokáže obhájit svůj názor a vhodně argumentovat.
- Žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie k prezentaci vlastní nebo skupinové práce (samostatná práce, projekty, řízená diskuse). Žák získává komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke kvalitnímu soužití a spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

- Žák si osvojuje základní principy křesťanského vztahu k lidem, čímž se rozvíjí jeho osobnost a prosocialita, tj. „lásku k bližnímu“. Žák je motivován k utváření sociální kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž mají možnost uvědomit si, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Žák se podílí na vytváření pravidel pro práci a komunikaci ve skupině. Žák dodržuje společně dohodnutá pravidla chování a aktivně přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů. Žák je schopen účastnit se takových forem práce, které pojímají různorodý kolektiv skupiny jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení.

Kompetence občanské

- Žák si osvojuje tolerantní postoj vzhledem k příslušníkům jiných náboženství i různých křesťanských vyznání, a také k většinové ateistické společnosti.
- Žák hledá vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o lepší společnost a lidské soužití. Žák se učí aplikovat některé jejich vlastnosti ve svém životě.
- Žák je seznámen s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod).
- Žák chápe základní ekologické problémy a požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v duchu církví doporučené „péče o společný domov“.

Kompetence pracovní

- Žák si osvojuje zdravý postoj vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Práci chápe nejen jako zdroj výdělků zajišťující určitou životní úroveň, ale také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro všechny.
- Žák využívá získané znalosti pro osobní rozvoj a přípravu na budoucnost. Podílí se na tvorbě pomůcek do výuky, prezentuje výsledky své práce ve skupině apod.

Kompetence digitální

- Žák je veden k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb a k jejich využívání při učení i při zapojení do života osobního i společenského.
- Žák se učí získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, i zvolit si k tomu postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Žák je veden ke kritickému hodnocení digitálních technologií, jejich přínosů a rizik spojených s jejich využíváním.
- Žák je veden k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

Obsahy a cíle jednotlivých ročníků

Ročník	Téma	Vzdělávací obsah	Očekávaný výstup
1. ročník	Žijeme v Božím světě	Každý je jedinečný a Bůh ho s láskou přijímá. Ježíš přišel, aby nám byl blízko a žil náš život. Církev je společenství kolem Ježíše Krista. Modlitba a slavení.	Žák poznává základy křesťanské víry a její výrazové prostředky – kříž, modlitba a svátky liturgického roku.
2. ročník	Jdeme za Ježíšem	Svět je Božím darem. Lidé žijí ve vztahu s Bohem a s ostatními lidmi. Bůh nás provází v našem životě.	Žák je seznámen s vybranými biblickými událostmi ze života Ježíše Krista a s jejich poselstvím. Je veden k vnímavosti a prosociálnosti.
3. ročník	Bůh k nám přichází	Desatero jako cesta ke svobodě a ke štěstí. Základní postoje vůči Bohu a lidem. Seznámení s pojmy hřích, odpuštění, mše svatá.	Žák chápe smysl Desatera, rozlišuje hřích jako zlo a orientuje se ve slavení mše svaté.
4. ročník	Na cestě s Božím lidem	Boží slovo – Bible. Vybrané události ze Starého zákona. Náš život je cestou, po níž nejdeme sami.	Žák dokáže převyprávět základní události biblických dějin Starého Zákona a učí se odhalovat jejich smysl pro nás.
5. ročník	Na cestě s Ježíšem	Vybrané události z Nového zákona. Ježíšův život, vznik a rozvoj církve, jsme součástí církve.	Žák se seznamuje s životním příběhem Ježíše Krista. Je schopen podílet se na životě rodiny, farnosti, třídy či jiné vrstevnické skupiny.
6. ročník	Společně objevujeme víru	Seznámení s obsahem a významem Vyznání víry. Ježíšova pravidla k životu a biblická blahoslavenství. Víra jako jistota a směr života.	Žák rozumí obsahu Vyznání víry a učí se ho propojovat s vlastním životem i s životem společnosti.
7. ročník	Rosteme ve víře	Svět má svého Tvůrce. Vztah k Bohu-modlitba, svátosti církve, liturgie slavení. Základní události z církevních dějin.	Žák se chová odpovědně k sobě, k druhým lidem, ke světu a k Bohu. Zná svátosti církve jako pomoc ve významných chvílích lidského života.
8. ročník	Utvářet život	Desatero z pohledu lidské svobody a zodpovědnosti. Lidské svědomí. Zodpovědnost za vlastní život. Důstojnost lidského života a láska jako základ.	Žák rozumí principům křesťanské etiky a zasazuje je do svého jednání. Dokáže se vypořádat s existencí zla ve světě i ve svém životě. Rozvíjí zdravé sebevědomí a zodpovědné rozhodování.
9. ročník	Věřit a žít	Lidské hledání Boha. Některá světová náboženství. Náboženství izraelského národa. Věda a víra jako partneri. Evoluční teorie. Mezilidské vztahy.	Žák je seznámen s obraznou biblickou odpovědí na existenciální otázky člověka. Žák má vhled do tradice světových náboženství, přistupuje k nim s úctou a respektem. Chápe rozdílné role vědy a víry. Zná různé formy lidského soužití (rodina, společenství, řády...).